

Sygn. akt III CZ 384/22

POSTANOWIENIE

Dnia 21 lutego 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Joanna Misztal-Konecka (przewodniczący)

SSN Marcin Łochowski (sprawozdawca)

SSN Krzysztof Wesołowski

w sprawie z powództwa S. Ż., M. S., S., D. G. i M. Ł.
przeciwko miastu stołecznemu Warszawa
o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 21 lutego 2023 r. w Izbie Cywilnej
w Warszawie,
zażalenia powoda M. S.
na postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie
z 14 lipca 2022 r., sygn. akt V Ca 131/21,

- 1. odrzuca zażalenie w części dotyczącej punktu pierwszego zaskarżonego postanowienia;**
- 2. oddala zażalenie w pozostałej części.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Warszawie postanowieniem z 14 lipca 2022 r. ustalił wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 434 zł oraz odrzucił skargę kasacyjną powoda M. S. od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 20 grudnia 2021 r. jako niedopuszczalną.

Zażalenia na to postanowienie wniósł powód, zaskarżając je w całości i wnosząc o jego uchylenie. Skarżący zarzucił naruszenie:

1) art. 398² § 1 w zw. z art. 19, 25 i 26 k.p.c. przez nieprawidłowe zastosowanie i ustalenie wartości przedmiotu sporu w sposób sprzeczny z art. 19 k.p.c., a następnie nieuzasadnione przyjęcie, że skarga kasacyjna jest niedopuszczalna;

2) art. 25 i 26 k.p.c. przez niewłaściwe zastosowanie i dokonanie ustalenia wartości przedmiotu sporu po uprawomocnieniu się wyroku Sądu drugiej instancji i błędne przyjęcie, że doszło do utrwalenia w toku instancji wartości przedmiotu sporu wskazanej pierwotnie w pozwie, pomimo braku ustalenia i przeprowadzenia przez sąd dochodzenia w sprawie zbadania wartości przedmiotu sporu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 394¹ § 1 i 1¹ k.p.c. zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje na postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające skargę kasacyjną, postanowienie sądu drugiej lub pierwszej instancji odrzucające skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia bądź w razie uchylenia przez sąd drugiej instancji wyroku sądu pierwszej instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Opisany katalog orzeczeń zaskarżalnych zażaleniem do Sądu Najwyższego ma charakter zamknięty. Zażalenie na postanowienie o ustaleniu wartości przedmiotu zaskarżenia zawarte w pkt 1 zaskarżonego postanowienia podlegało zatem na podstawie art. 398⁶ § 3 w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. odrzuceniu, jako niedopuszczalne.

Skontrolowanie przez Sąd Najwyższy prawidłowości niezaskarżalnego odrębnie postanowienia, a takim jest postanowienie sądu drugiej instancji o ustaleniu wartości przedmiotu zaskarżenia, może nastąpić jedynie w sytuacji złożenia w zażaleniu na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej odpowiedniego wniosku (art. 380 w zw. z art. 398²¹ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.). Taki wniosek w zażaleniu powoda nie został jednak sformułowany.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że wartość przedmiotu zaskarżenia w postępowaniu kasacyjnym, z zastrzeżeniem sytuacji szczególnych, nie może przekraczać wartości przedmiotu zaskarżenia w postępowaniu apelacyjnym. Odpowiednie stosowanie art. 19-24 k.p.c. do oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej nie może

uzasadniać jej aktualizacji przez podwyższenie ponad wartość dotychczasową, a tożsamość zakresu rozstrzygnięcia kwestionowanego w apelacji i w skardze kasacyjnej wyłącza dopuszczalność oznaczenia w skardze wartości przedmiotu zaskarżenia w kwocie innej niż poprzednio w apelacji (postanowienie SN z 22 czerwca 2018 r., II CZ 30/18). W konsekwencji nie może budzić wątpliwości, że wartość przedmiotu zaskarżenia kasacyjnego nie może przekraczać wartości przedmiotu sporu ani wartości przedmiotu zaskarżenia w postępowaniu apelacyjnym. Wartość przedmiotu zaskarżenia nie jest bowiem samodzielna i nie może być wyższa od przedmiotu sporu, chyba że nastąpiło rozszerzenie powództwa albo zasądzenie ponad żądanie (postanowienia SN z 18 grudnia 1996 r., I CKN 21/96, i z 19 czerwca 1997 r., III CZ 25/97).

Swoboda określenia przez stronę skarżącą wartości przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej aktywuje obowiązek sądu drugiej instancji sprawdzenia tej wartości. Sąd drugiej instancji w ramach kontroli dopuszczalności skargi kasacyjnej może stwierdzić, a następnie ustalić i przyjąć w sposób wiążący, że wartość przedmiotu zaskarżenia jest w rzeczywistości inna niż podana przez skarżącego (postanowienia SN z 6 czerwca 1997 r., II CKN 47/97, i z 11 lipca 2019 r., V CZ 42/19).

W sprawie nie zaistniały żadne okoliczności, które mogłyby skutkować modyfikacją wartości przedmiotu sporu lub zaskarżenia na etapie postępowania przed sądem pierwszej lub drugiej instancji. Zatem ustalona przez Sąd Apelacyjny w odniesieniu do skargi kasacyjnej wartość przedmiotu zaskarżenia odpowiada wartości przedmiotu zaskarżenia na etapie postępowania apelacyjnego (art. 368 § 2 zd. 2 k.p.c.) i wartości przedmiotu sporu (art. 26 k.p.c.). Sąd Apelacyjny zasadnie wobec tego odrzucił skargę kasacyjną powoda, jako niedopuszczalną ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia nieprzekraczającą 50 000 zł (art. 398² § 1 k.p.c.).

Z tego względu, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie w zakresie, w jakim nie podlegało ono odrzuceniu.

[SOP]

[as]

